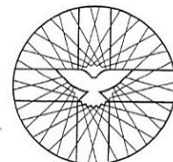

tweeblank

Mededelingenblad voor de Hervormde Gemeente
Noordwolde/Zuidwolde

Protestantse Kerk

50^e Jaargang nr. 4

MEI 2023

*Vanaf mei vieren wij de 1^e zondag van
de maand onze dienst weer in de
de Middeleeuwse Kerk van Zuidwolde*

DIENSTEN MEI 2023

07 mei	ZUIDWOLDE	10.00 uur	Voorganger: da. Aty van Noort Collecte Diaconie: Kerk in Actie - Oekraïne Collecte Kerk: Instandhouden Erediensten <i>Na afloop gezamenlijk koffie/thee</i>
14 mei	Noordwolde	10.00 uur	Voorganger: ds. Feike Volbeda Collecte Diaconie: Binnenlands Diaconaat Collecte Kerk: Instandhouden Erediensten
18 mei Donderdag			HEMELVAART GEEN DIENST
21 mei	Noordwolde	10.00 uur	Voorganger: ds. Atze Landman Collecte Diaconie: Missionair Werk - Pioniersplekken Collecte Kerk: Instandhouden Erediensten
28 mei	TEN BOER	15.00 uur	PINKSTEREN GEZAMENLIJKE DIENST - CANTATE Voorganger: da. Gonny de Boer Collecte bij de uitgang: ter bestrijding v.d. onkosten

Voorganger Da. Gonny de Boer Hendrik Westerstraat 15 9791 CS Ten Boer	<i>Maandag vrij behalve in noodgevallen</i> Tel.: 050 85 39 236 e-mail: he.deboer@yahoo.com
College Kerkrentmeesters p/a Domien Kruijer Boterdiep WZ 61 9785 AM Zuidwolde	Tel.: 301 2441 Bank: IBAN NL44RABO 0373 7261 98
College Diaconie p/a Jan de Gries De Eiken 2 9781 MD Bedum	Tel.: 301 3948 Bank: IBAN NL13RABO 0320 7062 65
Kosters <i>Zuidwolde:</i> Dirk Uildersma Boterdiep WZ 26 9785 AK Zuidwolde Tel.: 301 5398	<i>Noordwolde:</i> Hilbrand Meijer Nieuwstraat 8 Noordwolde Tel.: 06 3966 8860
Tweeklank Kopij graag inleveren voor de 20 ^e van de maand: Margreeth van der Zee Stationsstraat 47 9771 AD Sauwerd e-mail: margreeth.zee@xs4all.nl	<i>Redactie:</i> Kitty Hage en Margreeth van der Zee
Website nederlandsehervormdekerknoordwoldezuidwolde.nl	Siena Oosterbeek sienaosterbeek@hotmail.com

Wet op de Privacy

Wilt u niet met naam, toenaam en foto vermeld worden in ons kerkblad en dus ook niet op de website van onze Gemeente, ons vriendelijke verzoek om dat te melden bij de redactie van Tweeklank, zie hierboven, dan kunnen we daar rekening mee houden.

Protestantse Gemeente De Verbinding Zuidwolde

Kopij voor hun 2-maandelijkse kerkblad De Verbinding: per e-mail voorlopig nog dichterbijzuidwolde@gmail.com.

Voor de actuele diensten zie hun nieuwe website: deverbindingzuidwolde.nl

Dorpshuiskamer Zuidwolde 'VoorElkaar'

De Dorpshuiskamer is open op de 1^e en 3^e vrijdagmiddag van de maand als de VoorElkaar-vlag uithangt.

Heeft u hulp nodig? Wij zijn te bereiken via: e-mail: VoorElkaar@pbzuidwolde.nl of www.facebook.com/burenhulpzuidwolde of telefoonnummer: 06-81 95 76 47

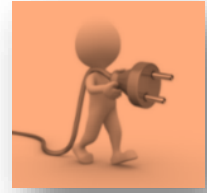

EETpunt - DONDERDAG 11 mei

Maaltijd voor senioren, wie maar wil: in principe iedere 1e donderdag van de maand.
 Inlichtingen/Opgave: Wim Havinga tel. 050 3015649 of havingawim@gmail.com

MEI 2023

2-KLANK ..... CONTACT

PAASTIJD

In zijn boek *Zondagmorgen* beschrijft de schrijver-dichter Willem Jan Otten het kerkelijk jaar als een kunstwerk: 'een omvangrijk, 351 of 352 dagen durend kunstwerk waar eeuwenlang aan is gewerkt, en nog altijd aan gewerkt wordt'. Hij vergelijkt het met een partituur of een scenario: iets dat in essentie op papier staat, maar dat pas tot leven komt als het vertolkt wordt door musici of door acteurs. En in het geval van het 'kunstwerk' dat het kerkelijk jaar is, zijn wijzelf als gemeente de vertolkers: degenen die het kunstwerk tot leven wekken door ieder jaar

weer diensten te vieren volgens een bepaalde opbouw - advent en Kerst, veertigdagentijd en de Stille Week die uitloopt op Pasen, Hemelvaart en Pinksteren, om daarna na een periode met 'groene' zondagen weer uit te komen bij advent, enzovoort.

Ik vind het een hele verrassende gedachte om het kerkelijk jaar als een partituur of een scenario te zien, zo had ik het nog niet eerder bekeken. Het is eigenlijk een prachtig idee, dat wij als kerkgangers de uitvoerders zijn van een groot kunstwerk, dat we er onderdeel van uitmaken en er een steentje aan bijdragen door samen te vieren. En zo heb ik het afgelopen Stille Week ook ervaren, met de gang langs al die bijzondere diensten: rond de Tafel op de Witte Donderdag, de kruisweg op Goede Vrijdag, het binnenbrengen van het Licht met Pasen. Het was goed om samen deze intensieve week weer door te maken, en zo de gang te maken van dood naar nieuw leven.

Een week later was ik met een groep gemeenteleden uit Ten Boer een weekend lang te gast in het Liobaklooster te Egmond-Binnen, waar we per dag drie of vier diensten meevierden. En daar had ik die ervaring weer op een andere manier, dat je als kerkganger deel uitmaakt van een groter geheel, een kunstwerk dat je eigen kleine leven overstijgt.

Hildegard Michaelis: "Mijn hart is geheel met U – het zingt het lied zonder woorden tussen Hem die altijd is – en mij zijn schepsel".

In de Benedictijnse traditie worden alle 150 Psalmen in twee weken tijd gebeden, verdeeld over de morgen-, middag- en avondvieringen. Dat betekent dat er per viering een heel aantal Psalmen voorbijkomt, en dat gebeurt al (Gregoriaans) zingend. Eerlijk gezegd viel me dat af en toe ook wel zwaar: het zijn wel heel veel woorden tegelijk, waardoor ik het spoor wel eens bijster raak. En toch... de grote trouw waarmee de zusters dit dag in dag uit volhouden, je raakt er onwillekeurig van onder de indruk. Er werd, net als bij ons in de kerk, in deze weken voorgelezen uit de evangelieverhalen die

vertellen van Jezus verschijning aan zijn leerlingen. En dat doet je dan weer beseffen dat deze verhalen overal ter wereld, in allerlei verschillende tradities, mensen hebben geïnspireerd en bemoedigd. Mooi om te ervaren.

Op verzoek plaats ik hieronder nog het gedicht dat ik gebruikte als uitgangspunt voor de overweging met Pasen, van de hand van Jaap Zijlstra. Een gedicht dat ons aan het denken zet over onze eigen ervaringen met 'opstanding'. Om nog eens na te lezen, in deze Paastijd,

een hartelijke groet, da. Gonny de Boer

OPSTANDING

*Opstanding is een groot woord
ik probeer het kleiner te zeggen,
schaal één op tienduizend.*

*Opstanding is wakker worden
en de lijsters preken van de daken
en de raven van de kansels: Jezus leeft!*

*Opstanding is Luther die er niet meer tegenop kon
en met grote letters op zijn tafel schreef:
Vivit! Hij leeft!*

*Opstanding is mijn moeder, ten dode opgeschreven
door alle mogelijke doktoren en een razend knappe
professor,
maar kijk: ze leeft zo bedrijvig als een huismus.*

*Opstanding is een berm vol bloemen,
een poldersloot vol leven,
beter geen vogel in de hand en tien in de lucht.*

*Opstanding is de grafsteen van Martin Luther King
en daarop de letters: God zij dank,
ik ben eindelijk vrij.*

*Opstanding is licht dat terugkeert naar de zon,
regen naar de wolken, woorden terug in mijn mond.*

*Opstanding is een wonder, een verwondering,
Je wrijft je ogen uit, het is klaarlichte nacht.*

*Opstanding is een schaterlach van licht,
de hoeken van je mond krullen om,
je ogen gaan open en dicht
van zoveel licht na zoveel waarom.*

PINKSTEREN: Cantatedienst in de Kloosterkerk van Ten Boer

Op de Pinksterzondag houden we in de Kloosterkerk van Ten Boer een cantatedienst, waarin de Pinkstercantate 'Ewiges Feuer' van Johann Sebastian Bach wordt uitgevoerd. Een feestelijke cantate, die wordt gezongen en gespeeld door het cantatecollectief Ewiges Feuer onder leiding van Geke Bruining.

Het is een gezamenlijke dienst van onze gemeente en de Kloosterkerkgemeente van Ten Boer, met als voorganger da. Gonny de Boer. De dienst begint 's middags om **15.00 uur** en er is op deze zondag geen ochtenddienst in Noordwolde.

Cantate BWV 34: O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe

In 1726 componeerde Bach een cantate voor een huwelijksdienst 'O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe' BWV 34a. Van deze cantate is alleen de tekst bewaard gebleven, de muziek is verloren gegaan. Zo'n 15 jaar later schreef Bach met deze cantate als voorbeeld een nieuwe cantate voor de eredienst op eerste Pinksterdag.

De onbekende tekstdichter van deze cantate baseerde zich sterk op de oorspronkelijke tekst uit 1726:

*'O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe,
Entzünde der Herzen geweihten Altar,
Lass himmlische Flammen durchdringen und
wallen,
Ach lass doch auf dieses vereinigte Paar
Die Funken der edelsten Regungen fallen.'*

Zo werd het 'in vuur en vlam staan' van de menselijke liefde vertaald naar het 'in vuur en vlam staan' met Pinksteren – wanneer God zich aan mensen verbindt.

Bach schreef, zoals de meeste componisten, gewoonlijk nieuwe muziek bij een tekst. In deze cantate is de tekst van het openingskoor en slotkoor bij bestaande muziek geschreven. In het feestelijk georkestreerde openingsdeel voor trompetten, pauken, hobo's, strijkorkest, basso continuo en koor, horen we snelle noten die de flakkerende vlammetjes uitbeelden en lang aangehouden tonen die het 'eeuwige' verklanken. Na een kort tenorrecitatief volgt de aria voor alt en orkest. De orkestklank is mild: twee dwarsfluiten en de violen en altviolen spelen met gedempte snaren (con sordino), de baslijn heeft veel golvende, repeterende noten. Kijken we naar de tekst van de oorspronkelijke

huwelijkscantate, dan ontdekken we de reden voor deze haast herderlijke muziek: 'Wohl euch, ihr auserwählten Schafe' (uitverkoren schapen). Deze aria is één van de hoogtepunten in Bach's oeuvre. Het volgende basrecitatief is de opmaat naar het slotkoor. Ditmaal dus geen koraal, maar een uitgebreid, wederom feestelijk georkestreerd koordeel. Na twee langzame inleidingsmaten (adagio) volgt een snel en virtuoos gedeelte voor orkest en koor. Veel stijgende toonladderfiguren en een majeur toonsoort om de Allerhoogste te danken.

BLOEMEN

02 april – Tineke Flik-Kersaan, Beijum
09 april – Organist Kees Smith & zijn gezin
16 april – Piet de Vries, Bedum
23 april – Familie Kruize, Noordwolde
30 april – Haike Lanenga, Zuidwolde

PAASMORGEN 2023

Soms zijn er echt te weinig 'bloemen uit de kerk' om ieder te bedanken voor zijn/haar inzet in de afgelopen 40-dagentijd, de vespers, de Stille Week, Paasmorgen:

- * de leden van de Werkgroepen Liturgie van Noord- & Zuidwolde en ook Ten Boer*
- * onze predikante Gonny*
- * onze gastpredikanten*
- * Helmer en zijn zangers*
- * onze organisten die ook elke vesper muzikaal ondersteunden*
- * onze fluitiste Marga*
- * onze koster Hilbrand en zijn bovenstebeste hulp Johanna*
- * Hilly & Reinder, Marga en Kitty die een vrolijke paastafel verzorgden*
- * Cassandra die recht uit haar hart op Paasmorgen voor ons zong ... HALLELUJA !*
- * Henny die voor elke week in de 40-dagentijd een fraaie liturgische schikking verzorgde*
- * en dan hen die heel graag willen maar door ziekte niet aanwezig kunnen zijn ... of vanwege corona (ja, ja, nog niet volledig weg) thuis moesten blijven.*

*****

WETENSWAARDIGHEDEN kerkenraadsvergadering maart 2023

* De vergadering werd geopend met een gebed van Wilbert & Rima van Saane, uitgezonden medewerkers van Kerk in Actie in Libanon.

*Als de aarde schudt op haar grondvesten, bent U onze toevlucht en kracht.
Wij bidden voor allen die getroffen zijn door de aardbevingen in Turkije en Syrië.
Geef hen moed om deze tijd te doorstaan,
troost als zij treuren om het verlies van geliefden,
en vertrouwen dat er leven mogelijk is na deze ramp.
Zegen alle reddingswerk, praktische steun, medische, psychische en geestelijke zorg.
Moge haat en verdeeldheid in de regio plaatsmaken voor solidariteit, gastvrijheid en
vrede, zodat de samenleving opnieuw kan bloeien.
In de naam van onze Redder, Jezus Christus, Amen.*

* Brief van onze classispredikant ds. Jan Hommes, zie elders in deze Tweeklank.

* Financiën kerk: Jaarrekening 2022 is rond en goedgekeurd. Zal besproken worden op de eerstvolgende Gemeente-avond.

* Opmerking van onze voorganger dat zij zo zelden een belletje krijgt gemeenteleden ... en dat mag best: even bijpraten, iets waar je mee zit ... een luisterend oor!

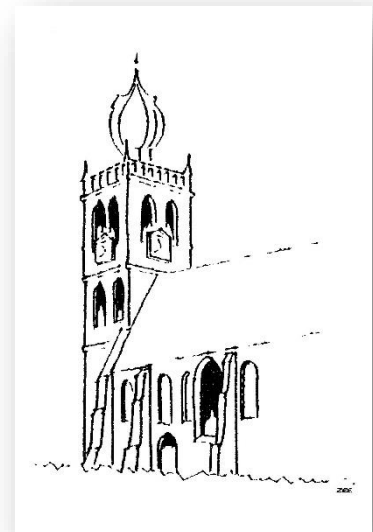
* Plan om een Evensong te organiseren, een samenwerking van Ten Boer en GTSTP, en ook met medewerking van de gemeente Noord- en Zuidwolde.

* Jaarrekening 2022 Diaconie is rond, ligt ter inzage bij Jan de Gries thuis.

* Meer aandacht voor de Voedselbank. Plan om het dorp er meer bij te betrekken. Er komt een oproep in Siepelnijs.

* 13 mei Orgeldag en 10 juni Open Torendag.

* Er komt een artikel in Siepelnijs over onze nieuwe voorganger da. Gonny de Boer.

DIACONIE

TOELICHTING COLLECTES

Zondag 7 mei ZUIDWOLDE 10.00 uur da. A. van Noort, Purmerend

Collecte: Kerk in Actie 2023 Noodhulp Oekraïne

Door de jarenlange economische crisis in Oekraïne hadden al veel inwoners grote moeite om de eindjes aan elkaar te knopen, maar de aanhoudende oorlog zet alles op zijn kop. Raketaanvallen verwoestten steeds meer de infrastructuur, elektriciteit valt continu uit, huizen blijven onverwarmd, er is onvoldoende drinkwater en de voedselvoorziening is in gevaar.

Kerken in Oekraïne schieten te hulp en zijn een toevluchtsoord voor ontheemden en slachtoffers van de oorlog. Samen met

hulporganisaties doen ze er alles aan om mensen in nood te kunnen helpen. Overal in het land worden gaarkeukens ingericht, maar ook mobiele ruimtes waar mensen even kunnen opwarmen en een kopje koffie of thee kunnen drinken.

De oorlog in Oekraïne betekent onbeschrijflijk leed voor de mensen daar. Bijna 18 miljoen mensen in Oekraïne hebben humanitaire hulp nodig.

Zondag 14 mei Noordwolde 10.00 uur ds. F. Volbeda, Groningen

Collecte: Kerk in Actie Binnenlands Diaconaat - Kerk-zijn met en voor elkaar

Als kerken diaconaal betrokken zijn op hun wijk, verandert er niet alleen wat in de levens van

mensen in de knel, maar ook in de geloofsgemeenschap zelf. Kerk in Actie, de diaconale organisatie van de Protestantse Kerk, begeleidt en ondersteunt kerken bij hun taak om van betekenis te zijn in hun omgeving.

Een mooi voorbeeld is het initiatief 'Assen Bloeit'. Het kerkgebouw De Open Hof is alle dagen open voor de stadsbewoners. Het is een plek van ontmoeting, waar je op adem kunt komen, samen kunt eten en mee kunt doen met workshops. Door het organiseren van al deze activiteiten gaat 'Assen bloeit' armoede en eenzaamheid te lijf, en groeit ook de onderlinge verbinding. Het draait om het zien van en het zijn mét de ander.

Kerk in Actie begeleidt en ondersteunt protestantse gemeenten die diaconaal present willen zijn in eigen dorp of stad.

Zondag 21 mei Noordwolde ds. A. Landman, Grijskerk

Collecte: Protestantse Kerk 2023 Missionair werk Pioniersplekken

In heel Nederland ondersteunt de Protestantse Kerk nieuwe kerkplekken. Want hoewel er steeds minder mensen naar de kerk gaan, betekent dat niet dat er geen behoefte is aan zingeving. Kerken spelen hierop in met pioniersplekken: nieuwe vormen van kerk-zijn waar het evangelie op een eigentijdse manier wordt gedeeld.

Bij pioniersplek 'Zin op school' in Waalwijk komt de dominee elke woensdag naar school. Hij gaat samen met kinderen én hun ouders op zoek naar zingeving vanuit het Evangelie. In kliederklassen en andere activiteiten komen allerlei levensvragen aan de orde.

Zondag 28 mei Eerste Pinksterdag 15.00 uur

Ten Boer Kloosterkerk

CANTATE-dienst met 'Ewiges Feuer' o.l.v.

mw. Geke Bruining

Voorganger da. Gonny de Boer

Collecte: bij de uitgang ter bestrijding van de onkosten

Hartelijk dank!

Jan de Gries, De Eiken 2, Bedum

tel.: 050 301 3948

jandegries@hotmail.com

Gerard de Bruijn, Willemsstreek 2, Noordwolde

tel.: 050 301 2420

g-de-bruijn@planet.nl

"AAN TAFEL"-ACTIVITEITEN in de Kloosterkerk van Ten Boer

Gemeenteleden van de Hervormde Gemeente Noord- en Zuidwolde zijn ook van harte uitgenodigd om bij een van de activiteiten in Ten Boer aan te schuiven.

En ook wie geen lid is van een gemeente, maar wel belangstelling heeft voor een activiteit.

VAN HARTE WELKOM!

Donderdag 18 mei Dauwtrappen 06.30/07.00 uur alle kerken

Vrijdag 19 mei Middaggebed 12.00 uur Kloosterkerk, Ten Boer

Heeft u vragen over een van deze 'AAN TAFEL'-activiteiten van de Kloostergemeente? Bel gerust met da. Gonny de Boer. Haar telefoonnummer staat op pagina 2 van deze Tweeklank.

*****

*Als je aan ieder van ons zou vragen: "Wat wil je het liefst?"
Dan wil ieder een dienst in zijn eigen vertrouwde kerk,
met meestal elke zondag de eigen predikant
en een organist die het orgel kan laten jubelen ...*

Dat gemeenten vergrijzen is al decennia een algemeen bekend feit en ook een grote zorg, maar momenteel worden predikanten helaas sneller schaars en dus trok het breed moderamen van de classis aan de alarmbel.

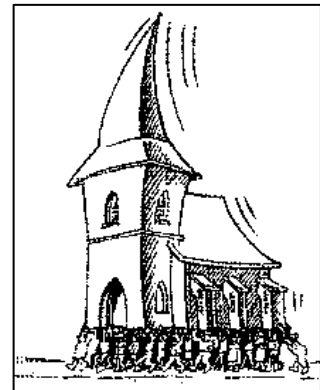
Ds. Jan Hommes, onze classispredikant, heeft onlangs een brief aan de kerkenraden gestuurd over de grote zorgen vanwege het grote aantal vacatures bij gemeenten die op zoek zijn naar een voorganger, een predikant dan wel een kerkelijk werker.

En dat geldt voor grote en kleine gemeenten, voor voltijds en deeltijds, voor combinaties van gemeenten en zij die op zichzelf staan.

De getallen zijn schrikbarend: van ruim 35% op dit moment naar zo'n 50% volgend jaar.

Er is ook weinig nieuwe instroom van studenten bij de PThU en deze zijn uiteraard ook niet meteen beschikbaar.

En ook kerkelijk werkers worden niet in grote aantallen opgeleid.

Het gevolg is dat er in de provincie Groningen al heel wat gemeenten zijn die geen eigen voorganger kunnen vinden, volledig terugvallen op gastpredikanten en hulp van buitenaf.

Wij als kleine PKN-gemeente Noord- en Zuidwolde mogen dus van geluk spreken dat wij wel en ook zo vlot begin 2022 een eigen (deel)predikant, da. Gonny de Boer uit Ten Boer, mochten verwelkomen. En omdat Gonny één zondag per maand voorgaat - dit naast haar grote taak voor het pastoraat - zijn wij voor de andere zondagen afhankelijk van gastpredikanten; meestal emeritus predikanten.

En dat deze emeritus predikanten momenteel veel gevraagd worden, merkt onze preekvoorzener al jaren: elk jaar is het weer een hele klus om het nieuwe dienstenrooster volledig ingevuld te krijgen.

Dus ... heeft u suggesties, namen van eventuele andere gastpredikanten, geef ze door aan onze preekvoorzener, Ludy Meijer.

*****

INGEZONDEN DOOR INLIA

PASEN: de grenzen doorbreken – directeur John W. R. van Tilborg

Op Goede Vrijdag 2023, lieve vrienden en vriendinnen, overschreden we het getal van 40.000 overnachtingen voor mensen die niet terecht konden in het aanmeldcentrum in Ter Apel. 40.000 overnachtingen die we met elkaar realiseerden voor mannen, vrouwen en kinderen voor wie nergens anders plek was.

Meer dan 2000 vrijwilligers hielpen eraan mee, sinds eind augustus vorig jaar. Op 56 locaties; in kerken, zaaltjes en andere kerkelijke bijgebouwen, in (vakantie)huizen, sportscholen, bedrijfspanden en eigenlijk alle lege panden die we maar konden vinden. We deden het samen; vrijwilligers uit 110 kerken én ook buitenkerkelijken. Allemaal mensen die zich inzetten voor medemensen in nood. Een prachtig signaal van mensen die hun hart lieten en laten spreken. Van mensen die hun dáden laten spreken.

‘Wachten’ lijkt verder het wachtwoord te zijn als het om asielzoekers gaat.

Wachten op het grasveld in Ter Apel tot je binnen mag.

Wachten in de crisisonderdak in de evenementenhal tot je je mag melden bij de IND.

Wachten op een vaste plek, tot je naar school mag, tot je vriendjes kunt maken.

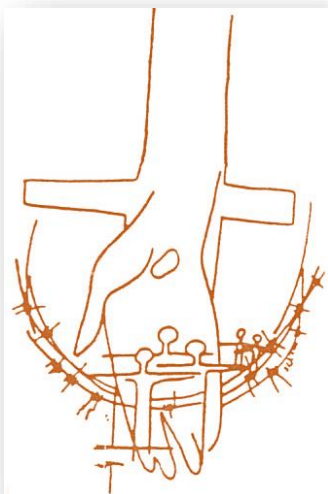
Wachten ...

Wachten is niet wat alle vrijwilligers deden. Zij kwamen in actie. Bodem hulp, onderdak, een welkom, een uitgestrekte hand. En gaven daarmee een krachtige boodschap af.

Ze vonden elkaar, die vrijwilligers, dwars door kerken en geloofsgemeenschappen heen, dwars door denominatiegrenzen heen.

Mensen van allerlei verschillende kerken werkten en werken, samen in de opvang. Een lichtpunt in een samenleving die zo verdeeld *lijkt* te zijn.

Wij worden niet gescheiden. Wij zijn verbonden in Jezus Christus. Hij stierf voor ons allen. Hij stond op en er was geen ‘foute’ kerk of ‘goede’ kerk. Er was Zijn licht, het licht van de verrezen Heer. Het licht dat ons allen verenigt.

Ik kan u niet vertellen hoe dankbaar ik ben het licht in al die vrijwilligers te zien schijnen.

Hoe dankbaar ik ben dat wij verbonden zijn!